

1

Επανάσταση 3^{ης} Σεπτεμβρίου= =καταλύτης στα πολιτικά πράγματα

- 1.Εκφράστηκαν οι πολιτικές και ιδεολογικές αντιλήψεις των κομμάτων με σαφήνεια
- 2. Τα κόμματα αρχίζουν να παίζουν ενεργό πολιτικό ρόλο
- 3. Γίνονται ευδιάκριτες οι διαφορές των κομμάτων

ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΚΟΜΜΑΤΩΝ:

- Σύνταγμα (ακόμη και το ρωσικό)

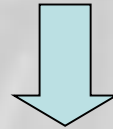
- Περιορισμός εξουσιών βασιλιά

Εθνοσυνέλευση 1843-1844:

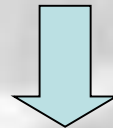
Τη διευθύνουν οι ηγέτες των τριών κομμάτων αφού:

A. Απέφυγαν ακραίες θέσεις

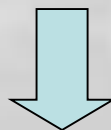
B. Επιβλήθηκαν στους ριζοσπάστες

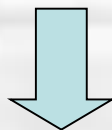

Από κοινού αποφάσεις

Συνταγματική κατοχύρωση δικαιωμάτων

1.Ισότητα απέναντι στο νόμο

2.Απαγόρευση δουλείας

3.Οικογενειακό άσυλο

4.Ελευθερία γνώμης-τύπου

5.Προστασία ιδιοκτησίας

6.Δωρεάν εκπαίδευση

**Κοινή
απόφαση:**
αξίες και
δικαιώματα
έπρεπε να
προστατευτούν
από την
αυθαιρεσία της
κρατικής
εξουσίας

**ΑΔΥΝΑΜΙΑ: Δεν κατοχυρώθηκε το
«συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι»
εμπόδια στη συγκρότηση κομμάτων**

Καθορισμός βασιλικών εξουσιών:

Συμμετοχή του βασιλιά:

1. Στην άσκηση νομοθετικής εξουσίας
2. Στην αρχηγία του κράτους
3. Στην αρχηγία του στρατού

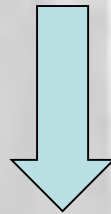
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ:

Καμία βασιλική πράξη δεν είχε ισχύ χωρίς την προσυπογραφή του αρμόδιου υπουργού

Άλλες διατάξεις:

- Καθολική ψηφοφορία για τους άνδρες (παγκόσμια πρωτοτυπία)
- Εκλογική διαδικασία (Ψήφος σε ψηφοδέλτια διαφορετικών συνδυασμών)
- Ύπαρξη βουλής και Γερουσίας : Γερουσιαστές ισόβιοι-Διορίζονται από το βασιλιά

- Δεν υπήρξε πρόβλεψη για τα κόμματα
- Σύνθεση κοινοβουλευτικών επιτροπών με κλήρωση

Διαβουλεύσεις παρατάξεων και ,
συχνά, συναίνεση

(Ο ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟΣ)

Καθολική ψηφοφορία:

- 1. Δημιούργησε νέους όρους για πολιτική, κομματική δράση
- 2. Άνοιξε ευρύ πεδίο για τη συμμετοχή πολιτών / κομμάτων στο δημόσιο βίο
- 3. Διευκόλυνε τη διεκδίκηση συμφερόντων

Παράγοντες διαμόρφωσης φιλελεύθερων πολιτικών διαδικασιών και λειτουργίας κομμάτων:

- 1. Μικρή πολιτική ομάδα
- 2. Επίδραση δυτικών προτύπων , που παραμορφώθηκαν λόγω του μικρού βαθμού ανάπτυξης της ελληνικής κοινωνίας

«Νέα γενιά»

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:

- Γι' αυτούς η επανάσταση ανήκε στην ιστορία(δεν είχαν εμπειρίες : τουρκοκρατία, επανάσταση, αντιβασιλεία, βοήθεια Μεγ. Δυνάμεων)
- Βίωναν ραγδαίες αλλαγές (πολιτικές, οικονομική-τεχνική ανάπτυξη) και πρωτόγνωρους ρυθμούς
- Βίωναν την οικονομική και κοινωνική μεταβολή

1

Μεταβολή αντίληψης για τη ζωή
= σταμάτησαν να ζουν όπως οι
πρόγονοί τους

ΛΟΓΟΙ: 1. **Αύξηση του αστικού
πληθυσμού** που βρισκόταν κοντά στα
κέντρα λήψης αποφάσεων/δυνατότητα
ενημέρωσης

2. **Μείωση αναλφάβητων (άνδρες)**

3. **Γρήγορη διάδοση παιδείας** →

→ **κοινωνικές εντάσεις**

4. **Αύξηση απαιτήσεων των ανθρώπων**

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

- Δέχτηκε επιδράσεις δυτικών προτύπων (αλλά)
- Ακολούθησε δικούς του δρόμους ανταπόκριση στα προβλήματα της κοινωνίας →
- Ρίζωσε ↓

- **Δεν αποτέλεσε προϊόν στείρας μίμησης:**
 - α. Ενεργοποίησε μεγάλα τμήματα πληθυσμού
 - β. Σταδιακά συγκροτήθηκε κράτος δικαίου
- Τα κόμματα ανταποκρίνονταν στις ανάγκες των ανθρώπων που τα δημιούργησαν
- Δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν με τους σημερινούς όρους (αριστερά – δεξιά)

2

Συγκρότηση αντιπολιτευτικών ομίλων

εκσυγχρονιστικά αιτήματα:

1. Ελεύθερες εκλογές
2. Φορολογική μεταρρύθμιση-ελάφρυνση αγροτών
3. Κρατικές επενδύσεις σε έργα υποδομής
4. Ίδρυση αγροτικών Τραπεζών
5. Απλούστερη διοίκηση

2

Εκφραστής των αιτημάτων:
Αλέξανδρος Κουμουνδούρος

Φεβρουάριος 1862

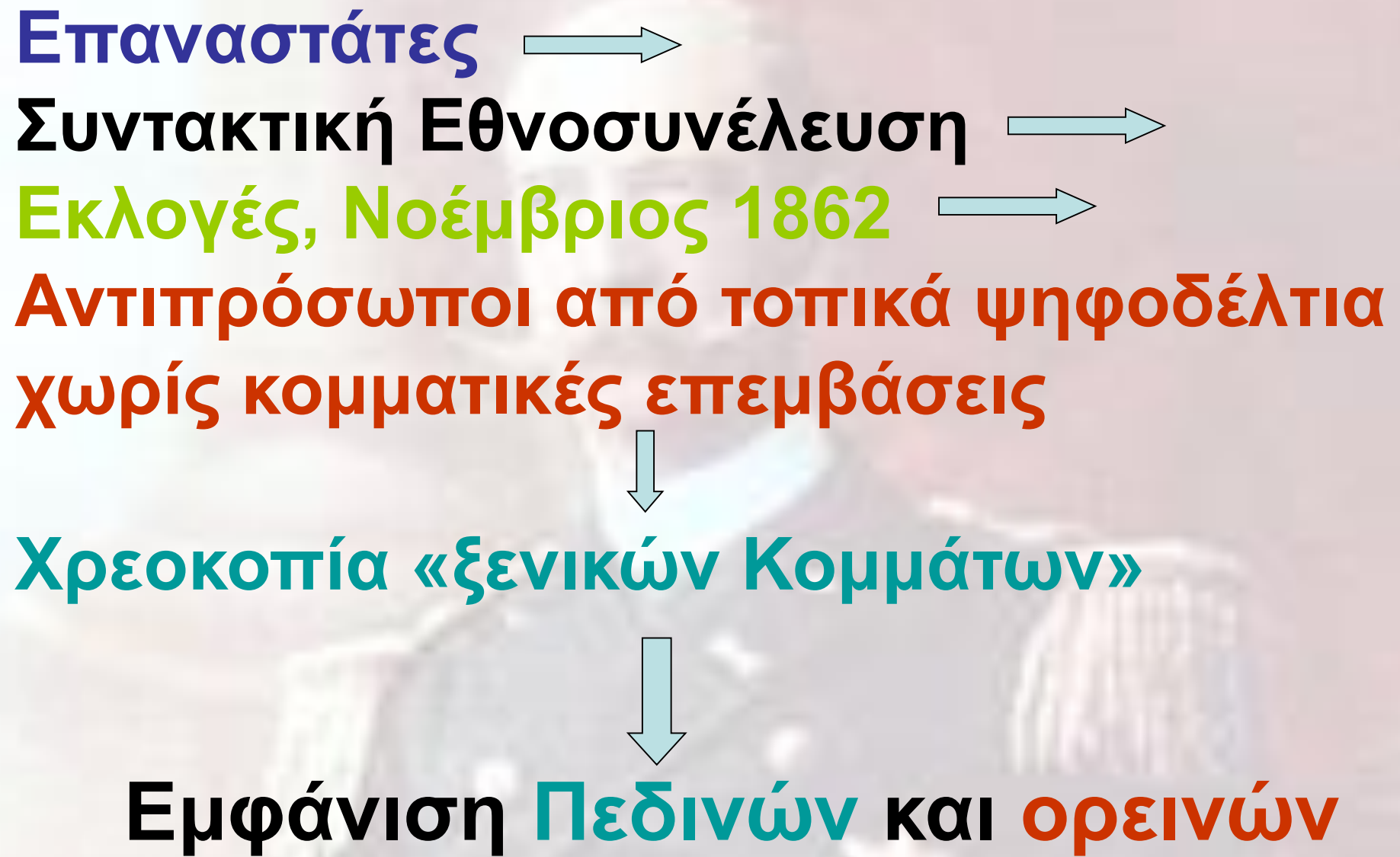
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Αίτημα

Απομάκρυνση του βασιλιά

Πεδινοί

- **Ηγέτης: Δημ. Βούλγαρης**
- **Υπονόμευε τον κοινοβουλευτισμό**
- **Επιχείρησε δημιουργία «πραιτοριανών»**
- **Τον εμπόδισαν πολιτικές ομάδες και θεσμοί**
- **Στηριζόταν στους :**
 - ευνοημένους από το ρουσφέτι (στρατός-δημόσιο)**
 - άνεργους πτυχιούχους**
 - μικροκαλλιεργητές**

Ορεινοί

- Απαρτίζονται από διάφορες ομάδες
- Ηγέτες : Δ. Γρίβας – Κ. Κανάρης
- Στόχος: Αντίσταση στην πολιτική των πεδινών
- Υποστηρικτές:
 1. Μικροκαλλιεργητές
 2. Κτηνοτρόφοι
 3. Έμποροι
 4. Πλοιοκτήτες

Εθνικόν Κομιτάτον Επαμεινώνδας Δεληγιώργης

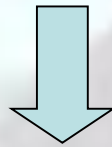
Θέσεις	Ανάπτυξη κοινοβουλευτισμού
	Εκσυγχρονισμός της χώρας
	Οικονομική ανάπτυξη-μεταρρυθμίσεις (στρατός-διοίκηση)
	Πολιτισμική εξάπλωση στην Οθωμανική αυτοκρατορία

Εκλεκτικοί

- Ετερόκλητη παράταξη μετριοπαθών
 - Μεσολαβεί μεταξύ των παρατάξεων
 - Υποστηρίζει σταθερές κυβερνήσεις
 - Υποστηριχτές:
 1. Εξέχοντες πολιτικοί
 2. Λόγιοι
 3. Αξιωματικοί
- με μετριοπαθείς
ιδέες

ΚΑΤΟΧΥΡΩΝΟΝΤΑΙ

- Αρχή λαϊκής κυριαρχίας
- Άμεση, μυστική, καθολική (άνδρες) ψήφος με σφαιρίδια
- Ανεξαρτησία Δικαιοσύνης
- Ελευθερία «συνέρχεσθαι - συνεταιρίζεσθαι»
άνοιξε ο δρόμος για τη συγκρότηση κομμάτων

Κόμματα

**απαραίτητα για την έκφραση της βούλησης της
κοινής γνώμης**

**επιχείρημα: εναλλακτική λύση:
συνωμοτικοί κύκλοι-βιαιοπραγίες**

1875 - Αρχή της Δεδηλωμένης

Ο Χ. Τρικούπης υποστήριξε δημόσια :

- τη συγκρότηση δύο μεγάλων κομμάτων εξουσίας σύμφωνα με το πρότυπο της Αγγλίας.
- Ο βασιλιάς να αναθέτει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης σε πολιτικό με «δεδηλωμένη» την εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας

έτσι

1. Τα μικρότερα κόμματα δεν μπορούν να σχηματίσουν κυβέρνηση → ωθούνται σε συνένωση με τα μεγάλα
2. Αποτέλεσμα : Σταθερότερες κυβερνήσεις πλειοψηφίας

Ο βασιλιάς υιοθέτησε την άποψη του Τρικούπη

ΑΙΤΙΑ

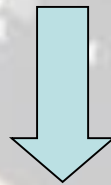
1. Πίεση της αντιπολίτευσης
2. Επαναστατικός αναβρασμός

ΣΗΜΑΣΙΑ

Τομή στην πολιτική ιστορία της χώρας
Οδήγησε στη μεταβολή του πολιτικού τοπίου

**1875-1880: μεταβατική περίοδος
εκλογές: 1875, 1879 : κανένα κόμμα
με κοινοβουλευτική πλειοψηφία**

**1884: κόμμα Τρικούπη + κόμμα
Δηλιγιάννη = 90% του κοινοβουλίου**

**Θεμελίωση δικομματικού
συστήματος**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

(από το 1875-κοντά στις αντιλήψεις
Κουμουνδούρου)

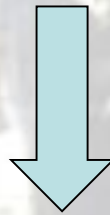
1. **Συγκρότηση Κράτους Δικαίου**
2. **Εξορθολογισμός της Διοίκησης**
(καθορισμός προσόντων δημοσίων
υπαλλήλων-περιορισμός ευνοιοκρατίας)
3. **Ανάπτυξη οικονομίας – ενίσχυση γεωργίας**
4. **Βελτίωση Άμυνας-υποδομής
συγκοινωνιακού δικτύου**

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1. Οργανωτικές μεταβολές – βελτίωση των οικονομικών (αύξηση φόρων – σύναψη δανείων)
2. Παροχή κινήτρων στην ιδιωτική πρωτοβουλία για επενδύσεις

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1. Εξάντληση των φορολογουμένων
2. Υπερβολική επιβάρυνση του προϋπολογισμού

3. ΠΤΩΧΕΥΣΗ ΤΟΥ 1893

5 Μέχρι τη δεκαετία του 1870:

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

1. Ήταν ο κύριος εργοδότης
2. Εξασφάλιζε θέσεις εργασίας στο δημόσιο
3. Εξασφάλιζε δυνατότητες κοινωνικής ανέλιξης (ανώτατοι λειτουργοί: εισόδημα μεγαλύτερο από άλλα μέλη της κοινωνίας)

ΠΟΛΛΟΙ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΝ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

ΜΕΤΑ (τη δεκαετία του 1870):

Με τις νέες συνθήκες —→

—→ Εκχρηματισμός της οικονομίας —→

—→ Δημιουργήθηκαν νέα κοινωνικά στρώματα που δε ζητούν διορισμό αλλά λήψη μέτρων που ευνοούν την προώθηση των συμφερόντων τους

- Φορέας αιτημάτων : Χαρίλαος Τρικούπης

-Συσπειρώνει βουλευτές
αντίθετους με τον Τρικούπη

-Δεν αποδέχεται το χωρισμό
των εξουσιών

-(Συγκέντρωση και έλεγχος
εξουσιών από το κόμμα)

Προβάλλει το αίτημα
κοινωνικής δικαιοσύνης (;)
(μείωση φόρων, εύνοια στους
προστατευόμενους για
κατάληψη δημόσιων θέσεων

-(Υποστηρίζει το
κράτος Δικαίου)

- Θεωρεί το κράτος
μοχλό της
οικονομικής
ανάπτυξης

-Προσπαθεί να χορηγήσει γη στους αγρότες
(μέτρα για την ενίσχυση της θέσης τους)

Επικρίνει το κοινωνικό κόστος του εκσυγχρονισμού – θέλει κράτος κοινωνικής αλληλεγγύης

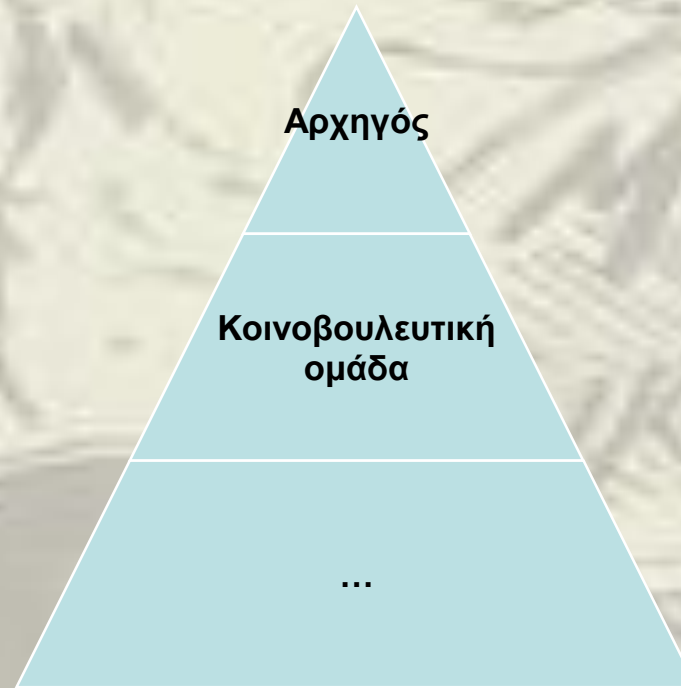
Απεχθάνεται το τυχοδιωκτικό χρηματιστικό κεφάλαιο
-αργή ανάπτυξη
-παραδοσιακές παραγωγικές δραστηριότητες

-Υποστηρίζει τους μεγαλογαιοκτήμονες στη Θεσσαλία

-Επιδιώκει τον εκσυγχρονισμό με κάθε κόστος

-(Ενισχύει το τυχοδιωκτικό χρηματιστικό κεφάλαιο)

Οργάνωση κομμάτων:

Οι βουλευτές ασκούν πίεση με την απειλή απουσίας από τη βουλή

Η Κεντρική οργάνωση του κόμματος δύσκολα αρνείται στους βουλευτές την εκπλήρωση επιθυμιών

**Οι κυβερνήσεις δεν
χρησιμοποιούν συστηματικά
μεθόδους εξαναγκασμού
(σπάνιες οι κατηγορίες για
εξαγορά ψήφων)**

ΕΞΑΙΡΕΣΗ:

- 1. Δημόσιοι υπάλληλοι**
- 2. Φανατικοί οπαδοί στα χωριά**

**Όμως:1. ύπαρξη πατρωνίας
(διορισμοί, μεταθέσεις, δάνεια)**

**2. ύπαρξη συστηματικής διαφθοράς
μέσω διοικητικού μηχανισμού**

ΔΕΝ προέκυψαν ταξικά κόμματα όπως στην Ευρώπη

ΑΙΤΙΑ:

1. Πελατειακές σχέσεις
2. Μεγάλη κοινωνική κινητικότητα
3. Αυτονομία της πολιτικής ελίτ από την κοινωνία
4. Όλα τα κόμματα απευθύνονταν στους αγρότες

1

Χ. Τρικούπης Όραμα

Σύγχρονο
κράτος

Οικονομικά
αναπτυγμένο

Ισχυρό στη
Διεθνή σκηνή

Δεν πραγματοποιήθηκε παρά τη
φορολογική επιβάρυνση των
πολιτών
ΠΤΩΧΕΥΣΗ

Αστοί και διανοούμενοι απογοητεύονται

ΑΙΤΙΑ

1. Αναποτελεσματικότητα του κράτους
2. Βραδυκίνητη γραφειοκρατία
3. Απουσία οικονομικής ανάπτυξης
4. Απόσταση από τα Ευρωπαϊκά κράτη

- **Μικροκαλλιεργητές:**
Ανάλογη δυσαρέσκεια
- **Αξιωματικοί:**

**Εκτιμούν ότι ο στρατός θα είναι
αναποτελεσματικός σε περίπτωση
πολέμου λόγω οικονομικής αδυναμίας**

**Κρίση εμπιστοσύνης προς όλα τα
κόμματα.**

**Κόμματα και θεσμοί δεν είναι ικανά
να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες**

	1893	1897
Γενικό αδιέξοδο	πτώχευση	Ελληνοτουρκικός πόλεμος

Τα δύο μεγάλα κόμματα αποτυγχάνουν

Δηλιγιαννικό: Δεν μπορεί να ελαττώσει
τους φόρους

Τρικουπικό: Δεν μπορεί να συνεχίσει το
εκσυγχρονιστικό του έργο

ΑΙΤΙΑ: ΕΛΛΕΙΨΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

1897: Η ΗΤΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΠΙΤΕΙΝΕΙ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ

Δυσπιστία προς τα κόμματα

**Ευκαιρία επιβολής Γεωργίου στο
κοινοβούλιο (άσκηση προσωπικής
πολιτικής)**

**Οι μεταρρυθμίσεις του Θεοτόκη είχαν
μόνο διοικητικό χαρακτήρα
(αποκέντρωση)**

Εμφάνιση «Ιαπώνων»

- Πολιτικό μόρφωμα υπό το Δ. Γούναρη που ιδρύθηκε το 1906 και διαλύθηκε το 1908
- Κατάφερε να εκλέξει κοινοβουλευτική ομάδα
- Επίκεντρο της κριτικής του ήταν η αδυναμία του πολιτικού συστήματος να προσαρμοστεί στις εξελίξεις της κοινωνίας

15 Αυγούστου 1909

Κίνημα στο Γουδί = τομή στην πολιτική ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας

Έγινε από το

Στρατιωτικό Σύνδεσμο: μυστική ένωση
στρατιωτικών με αιτήματα μεταρρυθμίσεις
(στρατός, διοίκηση, δικαιοσύνη, εκπαίδευση,
δημοσιονομική πολιτική)

Δεν εγκαθίδρυσε δικτατορία αλλά προώθησε
τα αιτήματα μέσα από τη βουλή

15 Μαρτίου 1910 : Διάλυση Στρατιωτικού
Συνδέσμου

14 Σεπτεμβρίου: Διαδήλωση επαγγελματιών

(Υποστήριξη στο Στρατιωτικό Σύνδεσμο –
- οικονομικά αιτήματα)

Υπό την πίεση του Συνδέσμου η Βουλή:

- Ψήφισε χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία
μεγάλο αριθμό νόμων → αλλαγές
- Αναθεώρηση άρθρων Συντάγματος →
→ Προκήρυξη εκλογών → Αναθεωρητική
Βουλή

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΕΠΙΔΙΩΞΕΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

1

Πριν τις εκλογές της 8^{ης}
Αυγούστου 1910 κανένα
ΜΕΓΑΛΟ κόμμα δεν υποστηρίζει
τις μεταρρυθμίσεις που
προτάθηκαν το 1909/1910

**Φορείς των νέων ιδεών
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ**

1

Ανόρθωση :

Γενικό σύνθημα ανεξάρτητων πολιτικών που είτε κατά μόνας είτε με άλλους σε ανεξάρτητα ψηφοδέλτια διεκδικούσαν τις ψήφους των δυσανεσκημένων εκλογέων

Εννοούσαν (ανάλογα με την περιοχή ή τους ψηφοφόρους τους)

A.Την υλοποίηση των αιτημάτων των συντεχνιών (συλλαλητήριο 1909)

B.Την επίλυση του αγροτικού ζητήματος (Γη στους ακτήμονες)

1

Εκλογές 8^{ης} Αυγούστου 1910

Ανεξάρτητοι πολιτικοί (με σύνθημα ΑΝΟΡΘΩΣΗ)	122 ανεξάρτητοι εκσυγχρονιστές
Σοσιαλιστές (σε κάποιες εκλογικές περιφέρειες)	
Κοινωνιολογική εταιρεία (σοσιαλδημοκρατική)	
Παλαιά κόμματα (συμμετέχουν ως συνασπισμός)	211
	+29 ανεξάρτητοι από το χώρο των παλαιών κομμάτων
ΣΥΝΟΛΟ ΕΔΡΕΣ	362

2 ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Ο Ελ. Βενιζέλος :

- Συσπειρώνει τους εκσυγχρονιστές

- Εκλέγεται χωρίς να συμμετέχει στην προεκλογική αναμέτρηση

- Πρώτη προεκλογική εμφάνιση:

5 Σεπτεμβρίου 1910 – ομιλία στο Σύνταγμα

ΣΤΟΧΟΣ

Μετριοπαθείς μεταρρυθμίσεις

**Εκσυγχρονισμός του πολιτικού
συστήματος**

**Εξισορρόπηση συμφερόντων
όλων των κοινωνικών
στρωμάτων**

2

Βασικές θέσεις

1. Κοινωνική γαλήνη

2. Ελάφρυνση κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων

3. Εκσυγχρονισμός κρατικού μηχανισμού
(αποτελεσματικότερη λειτουργία)

4. Στρατιωτικοί εξοπλισμοί για την
πραγματοποίηση εθνικών διεκδικήσεων

5. Υποστήριξε την αναθεώρηση του
Συντάγματος-όχι ψήφιση νέου

6. Δεν έθεσε πολιτειακό ζήτημα

7. Ανήγγειλε τη δημιουργία νέου κόμματος

ΙΔΡΥΣΗ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

Η ίδρυση του κόμματος είχε ήδη γίνει στις 22 Αυγούστου 1910, από μέλη της Εθνοσυνέλευσης

3 6 Οκτωβρίου 1910: Παραίτηση κυβέρνησης Δραγούμη

Ο Βενιζέλος παίρνει εντολή σχηματισμού
κυβέρνησης → Πρόβλημα με την ψήφο
εμπιστοσύνης → Συνεννόηση με το βασιλιά →
→ Προκήρυξη εκλογών

Εκλογές Νοεμβρίου 1910 : αποχή παλαιών
κομμάτων (θεωρούν αντισυνταγματική την κίνηση
του βασιλιά)

Φιλελεύθεροι : 307 από τις 362 έδρες → Ανοίγει
ο δρόμος για το μεταρρυθμιστικό έργο του
Βενιζέλου

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ 1911

53 τροποποιήσεις μη θεμελιωδών διατάξεων του συντάγματος

- Δεν έγιναν ριζικές αλλαγές
- Ενισχύθηκε η θέση της μοναρχίας
- Επετράπη στο βασιλιά να συμμετάσχει στη διαδικασία της αναθεώρησης

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ :

1. Διασφάλιση διάκρισης εξουσιών
2. Ασυμβίβαστο (μεταξύ στρατιωτικής και δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας και βουλευτικού αξιώματος)
3. Μονιμότητα δικαστικών και δημοσίων υπαλλήλων

ΝΕΟΙ ΝΟΜΟΙ

(μεταρρυθμίσεις σε όλο το φάσμα του δημοσίου και ιδιωτικού βίου)

- 1.Διορισμός δημοσίων υπαλλήλων με δημόσιους διαγωνισμούς
- 2.Καθιέρωση κανονισμών εργασίας σε βιομηχανίες – βιοτεχνίες
- 3.Διανομή γης στη Θεσσαλία
- 4.Αναδιοργάνωση τοπικής αυτοδιοίκησης
- 5.Βελτίωση της διαδικασίας απονομής δικαιοσύνης
- 6.Αναθεώρηση του κανονισμού της βουλής με σκοπό να διαθέτουν οι υπουργοί περισσότερο χρόνο για κοινοβουλευτικές συζητήσεις

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ

Οι καινοτομίες γέννησαν την ελπίδα για την επίλυση σημαντικών κοινωνικών προβλημάτων

ΕΚΛΟΓΕΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1912 :

(πήραν μέρος όλες οι πολιτικές δυνάμεις)

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΙ : 146 βουλευτές

ΑΛΛΑ ΚΟΜΜΑΤΑ : 36

7

(ΔΟΜΗ ΒΕΝΙΖΕΛΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ: κόμμα προσωποπαγές

Ο Βενιζέλος με ισχυρή θέση στο κοινοβούλιο και μεγάλο κύρος είχε τα πάντα υπό τον έλεγχό του
(όπως ο Χ. Τρικούπης)

Έγπαρξη **Συνδέσμων Φιλελευθέρων**,
χωρίς ρόλο στη διαμόρφωση πολιτικής

καμιά διαφορά με τις τοπικές ομάδες φίλων
των παραδοσιακών κομμάτων

7

1912 : Αναδιοργάνωση του κόμματος

ΙΔΡΥΣΗ ΛΕΣΧΗΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

στην Αθήνα και σε διάφορες περιφέρειες

Οι Βενιζελικοί είχαν πλάσει στο νου τους ένα ιδεατό κόμμα χωρίς τις μικρότητες-διχόνοιες της παλιάς πολιτικής ελίτ, αλλά αυτό δεν είχε σχέση με την πραγματικότητα

Η ηγεσία αναγκαστικά έπρεπε να λαμβάνει υπόψη :

1.Κοινωνικά και τοπικά συμφέροντα

2.Αντιπαλότητες ανάμεσα σε στελέχη

1

Εκλογές 8^{ης} Αυγούστου 1910

Ανεξάρτητοι πολιτικοί (με σύνθημα ΑΝΟΡΘΩΣΗ)	122 ανεξάρτητοι εκσυγχρονιστές
Σοσιαλιστές (σε κάποιες εκλογικές περιφέρειες)	
Κοινωνιολογική εταιρεία (σοσιαλδημοκρατική)	
Παλαιά κόμματα (συμμετέχουν ως συνασπισμός)	211
	+29 ανεξάρτητοι από το χώρο των παλαιών κομμάτων
ΣΥΝΟΛΟ ΕΔΡΕΣ	362

Τέλος